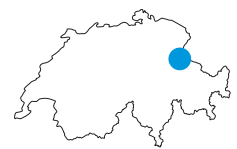

Met Heidi de bergen in

Het begon allemaal met een daguitstap naar Plopsaland. Heidi palmde recent een deel van het pretpark in en onze kinderen werden uitzinnig van enthousiasme in het mooie houten Heididorp. Toen we hen vertelden dat de échte Heidihut in de Zwitserse Alpen staat, lag onze vakantiebestemming meteen vast.

→ Tekst: Tom Langmans Foto's: Tom Langmans, Nele Sysmans, Senne Langmans

Heididorp in Maienfeld.

Postkaart voor Heidi

Een meerdaagse wandeltocht is met kleine kinderen soms wat hoog gegrepen. Maar in het Zwitserse Graubünden kan je verschillende 'Heidiwandelingen' stappen. Zo ligt de focus van de kleinsten niet op de vermoeide beentjes, maar op de leuke avonturen van het figuurtje Heidi. En dan loopt een gemiddelde dreumes

een héél stuk verder dan normaal. Hier in *Bad Ragaz* bij *Maienfeld* begint het avontuur voor de kleinsten al beneden aan de kabelbaan. Er staat een mini houten postkantoortje. Wie een briefje aan Heidi wil sturen steekt de omslag in het gele brievenbusje. Wij besluiten onze postkaart voor Heidi persoonlijk naar boven te brengen. De kabelbaan draagt ons in een wip naar het tussenstation Pardiel op 1522 meter hoogte. Het 'Heidipfad' is een leuk ontwikkeld

Swiss Tavolata

Kaas van eigen melkkoeien, zelf gerookte hesp, in stro gegaarde rosbief, groenten en aardappelen uit de eigen moestuin, zelf gedraaid ijs met vers geplukte rode bessen. Onze gastvrouw Migga Falett was vermoedelijk al drie dagen met ons menu in de weer. Koken is haar hobby, haar passie. "Op voorwaarde dat ik kan koken met verse, eerlijke en eigen producten", zegt ze trots. "En wanneer mijn man niet in de keuken rondhangt!" Dat ze boerin is, speelt in haar voordeel natuurlijk. Ze oogst en kookt. Slacht en braadt. Enkele jaren geleden sloot ze aan bij de Zwitserse vereniging Swiss Tavolata. Een non-profit kookorganisatie met een vijftigtal vrouwen die koken op traditioneel Zwitserse wijze volgens soms oeroude recepten. "Sommige van deze recepten at Heidi ongetwijfeld ook bij haar opa op de alm", knipoogt ze naar de kinderen. Eten doe je bij Swiss Tavolata in de eetkamer van de gastvrouw. We genieten van de maaltijd, van het gezelschap. Fredo is haar man. Hij schenkt ons een glas Zwitserse wijn in. Voor zichzelf giet hij ook een bodempje in. Fredo is een verteller. De boerderij is zijn leven. Eenmaal aan de praat krijg je er zelf geen woord meer tussen. We praten over Heidi en Bergün, de mislukte groentenoogst, bevroren fruitbomen en zijn groeiende veestapel. Kortom, over koetjes en kalfjes, maar dan letterlijk én figuurlijk. De sfeer is hartelijk en ongedwongen en we lachen uitbundig. In combinatie met een copieuze maaltijd zorgt dat voor een pijnlijk schuddende buik.

Wie was Johanna Spyri?

Jeugdschrijfster Johanna Spyri werd in 1827 in de buurt van Zürich geboren. Haar twee bekendste boeken beschrijven het wonderbaarlijke leven van Heidi in de bergen. Zijn de boeken op basis van feiten of is het pure fictie? Daarover bestaat een controverse. Vast staat dat Johanna tussen 1872 en 1885 meermaals verbleef in Maienfeld. Daar leerde ze een klein meisje met de naam Maijali Just kennen. Het zijn de avonturen van dit erg zelfstandige karaktertje die aan de basis liggen van de twee klassieke boeken. Feit of fictie? We zullen het nooit 100% zeker weten. Toen Johanna Spyri in 1901 stierf had ze meer dan 50 boeken en verhalenbundels gepubliceerd.

De postkaart schuiven we onder de zware houten deur. Voor Heidi, met de groeten aan opa.

cirkeltraject met tientallen attracties voor de kleinste stappers. Tijdens onze tocht liggen we in hangmatten, ravotten we in speeltuinen en waterparkjes, klauteren we over rotsen in een rivier en fotograferen we een mooie waterval. Afwisseling troef en geen moment verveling. Mooie houten geiten tonen ons de route. Achter elke bocht ligt een nieuwe verrassing. In een echt minibergdorpje drinken we een glas fris en genieten we van het uitzicht over de vallei. De zogenaamde Heidihut is vandaag op slot. De postkaart schuiven we dan maar onder de zware houten deur. Voor Heidi, met de groeten aan opa.

Slapen in het stro kan bij heel wat Zwitserse boeren.

Adembenemend, ook bij slecht weer.

Start van het Heidipad.

Schlaf im Stroh

Heidi sliep bij haar opa in een houten beddenbak vol stro. Gezellig en warm. Misschien wel een beetje kriebelig? We gaan het zelf testen op de boerderij Hof Just. De boerderij ligt in *Maienfeld* op een steenworp van het Heididorp. Het uitzicht op de vallei is adembenemend. In een aparte hut zijn beddenbakken op een mezzanine geïnstalleerd. Het stro wordt wat opgeschud tot we aangenaam kunnen liggen. Voor de volwassenen is het wat zoeken naar de juiste houding. Voor de kinderen is het een superleuke ervaring. Opgewonden van plezier liggen ze te draaien en te keren. Na een uurtje luisteren naar het geloei van de koeien in de nabijgelegen stal vallen we allemaal als een blok in slaap. 's Morgens is iedereen fris en monter. Weliswaar met enkele strohalmen in de oren en haren. "Zelden zo diep geslapen", zegt de grootste. "Beter dan een waterbed", zegt de kleinste, hoewel hij daar nog nooit in sliep.

Filmset uit 1952

In *Stugl* is het nog berenkoud 's morgens in de vroege. De bus bracht ons voor dag en dauw van Bergün naar dit hooggelegen dorpje. Vijf families wonen er nog, de andere huizen zijn allemaal vakantieverblijven. Het is augustus en handschoenen hebben we niet bij. Mutsen evenmin. Met onze handen hoog opgetrokken in onze jasmouwen en onze kappen verover onze oren starten we aan de Heidiweg.

Een tocht van een vijftal uurtjes stappen. Hoogtepunt moet de authentieke opahut worden in *Falein*. Authentiek, 't is te zeggen, de hut deed dienst als set in de eerste Heidi-film uit 1952. Naargelang we hoogte winnen klaart het weer op. De wolken verdwijnen en de zon komt in de plaats. Echt warm krijgen we het wanneer we in *Curtins* uit het bos op de alm komen. Hier staan een handvol zeer mooie houten berghutten. In geen enkele hut is volk aanwezig. We

Heidi's verborgen leven

Iedereen kent het figuurtje Heidi van de film of de tekenfilm. Het lieve meisje lacht zich een mooi leventje door de vredige bergen. Maar wie het oorspronkelijke boek leest, leert ook de minder romantische kant van haar leven kennen. Schrik niet van volgende feiten die je wellicht nu pas voor het eerst verneemt.

Heidi was een weeskind, dat wist je al. Hoe dat kwam? Haar vader Tobias kreeg bij de bouw van een huis een zware balk op zijn hoofd en was op slag dood. Toen ze het lijk zo verminkt thuisbrachten, kreeg de moeder van Heidi van schrik en verdriet een hevige koortsaanval. Ze kwam de schok nooit te boven en overleed zelf kort na de dood van haar man.

Heidi's opa leeft als een kluizenaar in een simpele hut in de bergen. Maar ooit was hij schatrijk. Samen met zijn broer bezat hij een grote boerderij in Domleschg. De twee broers kregen ruzie. Heidi's opa was roekeloos en verloor alle bezittingen door foute investeringen. Hij ging aan de drank, had foute vrienden en vergokte zijn laatste nikkel. De twee broers verloren alles. Ook hun onderling contact.

Heidi verhuisde na een periode in de berghut bij opa naar Frankfurt. Daar werd ze speelkameraadje van Klara, maar ze wende nooit aan het stadsleven. Ze werd vaak gestraft voor haar onbezonnenheid en vloog dan de pikdonkere kelder in. Tussen de ratten en muizen moest ze nadenken over wat ze verkeerd deed. Totaal ondervoed en psychisch gedesoriënteerd werd ze na verloop van tijd terug naar opa gebracht.

Opa's berghutje.

Na een uurtje luisteren naar het geloei in de nabijgelegen stal vallen we allemaal als een blok in slaap.

---

zetten ons op het houten terras van de laatste hut en genieten van het uitzicht. Bergtoppen met eeuwige sneeuw, de laatste wolken onder ons die verdampen, de groene bossen als vlekken in de vallei onder ons. Met onze verrekijker turen we minutenlang tussen rotsen en steenpuin op zoek naar een steenbok of een ander beestje. Van kou is al lang geen sprake meer. Even verderop staan alweer enkele parels

van houten hutten. Eentje bond de Zwitserse vlag aan een hoge mast. We herkennen de hut van opa. Gisterenavond in het hotel keken we nog via YouTube naar de film uit 1952 en alles klopt nog. Voor de hut hakt een pubermeisje in outdoor-kleding met een bijl hout. Er staat een houten kast met typische streekproducten. We kopen een blok kaas, een stuk hesp en enkele zakjes met koek. Op een bank genieten we van de versnaperingen.

Hotel Romantiek

“Ik ken dat hotel”, zeg ik tegen de kinderen. “Ik ken het ook”, repliceert Senne. Wanneer we het parmantige gebouw binnenstappen weten we dadelijk waarom het bij ons een belletje doet rinkelen: de televisiereeks Hotel Romantiek is hier opgenomen. Het statige Hotel Kurhaus

Bergün werd in 1906 gebouwd in Jugendstijl. Het kuurhotel was destijds best groot voor het kleine stadje *Bergün*. De zaken liepen dan ook niet altijd even vlot, waardoor er soms geen geld was voor de nodige renovaties. Maar paradoxaal genoeg bleek dat ook de redding. Alles bleef authentiek. Wie door het hotel wandelt waant zich op een filmset. Oude elementen wisselen af met enkele minimale moderne toetsen. Zelfs het meubilair is authentiek, maar gelukkig niet afgeleefd. Wanneer we in de speelkamer in de kelder een uurtje snookeren, kunnen we stiekem in de oude keuken binnenglippen. Gietijzeren fornuizen en ovens worden hout gestookt. Plots staat er een kok achter onze rug die ons vermanend toespreekt: “Deze oude keuken wordt enkel gebruikt voor kookworkshops met kinderen, en af en toe een fotosessie!”

PRAKTISCHE INFO

Wandelingen

Met kleine kinderen kozen wij niet voor een doorgaande wandeltocht, maar voor vier kortere tochten in de regio Graubünden. Deels lagen die in de buurt van Maienfeld, de geboorteplaats van Heidi. Eén tocht ligt in de buurt van Bergün, de regio waar enkele Heidifilms werden opgenomen. Alle tochten stonden dus in het teken van Heidi. Maienfeld:

Het *Heidipfad* start aan de gondelbaan in Bad Ragaz en is een cirkelroute van een tweetal uurtjes, maar de kinderen kunnen er zich makkelijk een dag lang amuseren (www.heidiland.com).

Het *Heiditrail* start in het centrum van Maienfeld en is een cirkelroute rond het dorp met onder andere de originele hut van opa, Heidi's geboortehuis, een museum en een souvenirwinkel (www.heididorf.ch).

Heidi's Erlebnissweg 2 is een klim die je in twee uur stappen naar de Heidalp brengt. Je stapt door het gebied dat beschreven wordt in het boek (www.heididorf.ch).

Bergün:

De *Heidiweg* loopt vanuit Stugl naar Runsolas, Falein en terug naar Stuls. Reken op 4 à 5 uur stappen. Je wandelt langs verschillende locaties die werden gebruikt als set voor de eerste twee Heidifilms uit

1952 en 1954. Regelmatig staan er informatieborden en foto's van die eerste films (www.berguen-filisur.ch).

Gidsen en kaarten

Alle kaarten en beschrijvingen zijn te downloaden van het internet of te vinden bij de lokale toeristische diensten. Alle tochten zijn prima bewegwijzerd.

Info

Graubünden: www.graubuenden.ch,
Heidiland: www.heidiland.com, Bergün:
www.berguen-filisur.ch.